

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 30
Naročnina: Mesečno L 130
Za inozemstvo: Mesečno L 210
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 37

Gorica - 13. septembra 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

ŠOLSKA VRATA SE ODPIRAJO

Mesec september postavlja starše zopet pred nove skrbi, ko je treba otroke vpisati v šolo. Letos so to tudi občutne denarne skrbi, ker so šolske takse za srednje šole izredno visoke. Vsekakor niso v skladu s socialno politiko, ki jo vsaj v besedah hoče voditi ital. republika. Obiskovanje srednjih šol v današnjih časih ni več luksus samo za bogate. Včasih je bilo tako, da so v srednje šole šli samo otroci bogatih staršev, delavskih in bajtarski pa so po nekaj letih ljudske šole morali v službo ali na delo. Toda takrat se ni zahtevala večja izobrazba razen za proste poklice. Zato ni bila posebno velika škoda, če revnejši niso mogli v srednje šole.

V modernih časih je položaj drugačen. Zahteva se vedno večja izobrazba. S samim petim razredom ljudske šole skoraj nikamor več ne prideš. Ostaneš pač težak, če si fant, ali služkinja, če si dekle. Kaj več ne moreš pričakovati. Saj te povsod vprašajo, ali imas diploma vsaj nižje srednje oziroma strokovne šole. V prihodnjo bo zahteva po vedno višji izobrazbi vedno večja. Zato je dolžnost staršev, da dajo svojim otrokom možnost obiskovanja vsaj nižje srednje oziroma strokovne šole. Pri tem je sedaj občutna težava ravno v izredno visokih šolskih takšah. Zato ne razumemo, kako je ravno minister Rossi, ki je socialni demokrat, tako občutno povišal šolske takse.

Klub temu ostane dolžnost staršev, poskrbeti čim popolnejšo izobrazbo svojim otrokom. Če pa pogledamo, kako stoje stvari pri nas, se ne moremo pohvaliti z zavestjo naših staršev. V mesecu juniju je n. pr. na Goriškem dokončalo na slovenskih šolah peti razred skor 150 otrok obojega spola. Od teh se je na nižjo srednjo šolo vpisalo komaj nekaj čez 30. Kje so ostali? Bodo šli na strokovno? Se bodo vpisali na kako ital. šolo? V nobenem primeru bi otroci ne smeli ostati doma s samo petim razr. ljudske šole. To bi lahko postala nesreča zanje pozneje v življenju. Zato naj starši otroke vpisajo na srednje šole. Ker je za nižje srednje že prepozno, ostanejo strokovne. Te bodo dopolnilne izobrazbo vaših otrok, da si bodo pozneje v življenju laže služili svoj vsakdanji kruh. Vendar bi morali starši gledati tudi na to, da vpišejo večje število otrok tudi na nižje srednje šole. Čeprav vsi ne bodo nadaljevali, jim bo diploma nižje srednje odprla marsikaka vrata v življenju, ki bi sicer ostala zaprta. Materialna žrtev staršev pri tem ne bodi pretežka. Vzgoja otrok je pač kapital, ki ga nalagajo, da bo pozneje kdaj donašal obresti, če njim ne, pa vsaj otrokom.

Drugo važno vprašanje pa je vpis v ljudsko šolo in v otroški vrtec. V materialistični miselnosti, ki danes prevladuje v življenju družin, se starši pri tem v prvi vrsti vprašujejo, kje bo njihov otrok bolje materialno preskrbljen. Ne gre jim toliko za vzgojo otrok, temveč za neposredne materialne koristi: katera šola jim je bliže, kje otroci dobijo večje podpore, kako se bodo bolj prikupili, ne vem katerim osebam, in podobno. V materialističnem mišljenju današnjih staršev ne igra glavne vloge skrb za vzgojo otroka, vprašanje, kje bo otrok dobil primernejo vzgojo, temveč jim je otrok sredstvo za kakhe materialne koristi. Pri nekaterih celo sredstvo za čast. Taki ga potem posljejo v šolo k nunam, če da je tam bolj gospško. Taki so »moder- ni starši«.

Tako mišljenje je pa zelo pogubo. Saj pod vplivom takih nagibov

vedno izberejo otroku ital. šolo pred slovensko. S tem pa prostovoljno izberejo otroku neneravnvo vzgojo, ki jih bo otroka odtujila in ga napravila za izkoreninjenca. Tisti, ki smo prisiljeni moralni hoditi samo v ital. šolo pod fašizmom, se te škode posebno živo zavedamo. Koliko časa smo bili kakor riba zunaj vode in kolikokrat bi za to obdolžili svoje starše, če bi ne vedeli, da oni ne nosijo krivde. Danes pa ni več tako. Slovenske šole so javno priznane in enakovredne italijanskim, zato pade krivda za izberi šole na starše. Ti naj torej izberejo svojim otrokom ono šolo in oni vrtec, ki bo dopolnil vzgojo, katero so

dali otrokom v domači hiši. Le tako smejo upati, da jih nekoč otroci ne bodo zaničevali in niti ne obtovale.

Pri tem pa naj gre naš bridek spomin onim staršem optantom in njihovim otrokom, katerim krivična ministrska odredba jemlje možnost prottega izbiranja vzgoje njihovim otrokom. To je težka krivica, ki jo Slovenci trpimo že sedmo leto. Zoper njo ne nehamo in ne bomo nehal protestirati, ker je nadaljevanje fašističnega nasilja nad slovensko manjšino. Poleg tega gre naša misel tudi k beneskim Slovencem, katerim ni dana možnost niti da bi se njih otroci učili materinega jezika kot predmeta po nekaj ur na teden. To je vendar najmanj, kar bi smeli zahtevati.

Še o italijanskih socialistih

Francoski senator Commin, ki je v imenu socialistične internationale posredoval v Rimu med italijanski mi socialnimi demokrati in socialisti, ki so izrazili željo, da bi se združili, je zapustil Italijo. Kakor je znano, sloni program socialnih demokratov na demokratičnih načelih, ni strogo marksističen in se vzvema za sodelovanje Italije z zahodnim svetom. Socialni demokrati so bili doslej odločni zagovorniki Atlantske skupnosti. Nenni je socialisti pa so naslonili svoj program na streha, od Cerkve obsojena marksistična načela, in se le malo razlikuje od komunistov, s katerimi jih veže celo pogodba o skupnem nastopanju zlasti v sindikalnih zadevah. S komunisti imajo tudi skupen delavski sindikat CGIL. V zunanjji politiki podpirajo Sovjetsko zvezo in so proti sodelovanju Italije z Atlantsko zvezo. Če se ti stranki združita, bi morala vsaka nekaj popustiti. Ako naj bi nova italijanska združena socialistična stranka stopila v socialistično internacionalo, ki je zahodno usmerjena, bi moral njenijevek pretrgati zveze s komunisti in spremeniti svoj strogi marksistični program. Prav tu pa se pot

javljajo težave. Kaže, da je Nenni pripravljen nekaj popustiti, nekatere člani vodstva njegove stranke pa so proti popuščanju ter bi želeli, da bi popustili socialni demokrati in skratka sprejeli njihov program. Delo za združitev bo torej še dolgo in težavno. Veliko odgovornost ima Saragat. Če se mu bo posrečilo pridobiti njeniyeve za demokratično in zahodno usmerjenost, bi bilo možno sodelovanje med morebitno novo stranko in krščansko demokracijo. Italijanska krhka demokracija bi bila s tem rešena. Toda vezi socialistov s komunisti so bile predelge in pretesne, da bi se dalo to gladko izvesti. Tako je nevarne, da bi na ljubo združitvi veliko več popustil Saragat kot Nenni in politični položaj v Italiji bi se zelo zapletel. Komunisti se bojijo, da bi bili potisnjeni v ket in zato hudo spletkarijo, da bi obdržali njeniyeve na svoji strani. Krščanska demokracija se še ni uradno izrekla, pač pa se v javnosti vedno bolj dvigajo glasovi, ki svarijo pred pretiranim optimizmom. Italijanska zmerna levica je pred važno odločitvijo. Upajmo, da bo izbrala pravo pot.

Sueško vprašanje v krizi

Konferenca med odborom petorice, ki ga je vodil predsednik avstraliske vlade Menzies, in egiptovskim predsednikom Nasserjem se je končala s polomom. Odbor petorice se je sedem dni mudil v Kairu in se je petkrat dobil z Nasserjem. Naslikah, ki jih je objavilo časopisje, se je Nasser v družbi s petimi zahodnimi diplomati hudomušno smehljil in mezikal, češ kaj pa mi morete. Prevezino po prekopu bom odslej pobiral jaz. Če pridej nad mene z vojsko, boste imeli proti sebi vse Arabce in muslimane. Nam bodo pomagali Sovjeti, vi pa se boste še med sabo skregali. In res je egiptovski diktator lahko tako trmast in nepopustljiv, ker na zahodu ni enotnosti, kaj naj store zdaj, ko so razgovori v Kairu propadli. Francozi so užaljeni in ne morejo prenesti novega ponižanja. Angleži vidijo, kako je udaril po njihovem ugledu Nasser. Radi bi ga vsekali nazaj, a imajo na svoji strani samo Francoze. Amerika se drži ob strani, da laže pazi na Sovjetsko zvezo, poleg tega pa v Washingtonu nočijo nič slišati o energičnih ukrepih, ker imajo novembra predsedniške volitve. Razne evropske države vedo, da je s sueško krizo dejansko prizadeta vse Evropa, ki počasi tone v nemoč, toda njihovi posebni notranjopolitični ali zunanjopolitični pogledi so taki, da se jim zdi bolj, če gredo drugi zanje po kostanj

v žerjavico. Zato raje na splošno govorijo o želji po mirni in pravični ureditvi za Egipt in za tiste države, ki uporabljajo Sueški prekop. V Moskvi se zadovoljno gladijo po trebuhi, če pa smo spet dobili novo rundo v boksanju z Zahodom. Če bo šlo tako naprej, nam bodo Arabci kot pohana piščeta prileteli sami na krožnik. Le hujskati jih moramo, naj se ne dajo, pa bodo ti tički počasni v naši mreži. Najbolje bi seveda bilo, tako dalje modrujejo v Moskvi, če bi se vsekali s topovi in letali. Potem bi mi nastopili kot razsodniki in se vsedli na Srednji Vzhod. Morda pa se bodo glede tega v Moskvi le zmotili. Vedno počasta jasneje, da bodo sive spor spravili pred Združene narode. Dajte bodo nadaljevali s prizadevanji, da Nasserja prepričajo, naj bo pameten. Zahod lahko še dobi rundo na miren način, a le, če bo enoten in odločen.

Pometajte pred lastnim pragom

Komunisti, tudi naši na Tržaškem in jugoslovanski, se strašno razburajo, ker je zahodnonemško ustavno sodišče izdalо odlok, da zahodnonemška komunistična partija nasprotuje ustavi in da zato ne sme več delovati. Ti ljudje so nalašč »pozabilni«, da je isto sodišče pred

leti prepovedalo totalitarno usmerjeno novonacistično stranko, ki je bila prav tako v nasprotju z demokratično ustavo. Ko naši in tuji komunisti tako hinavsko zavijajo oči, jih ni prav nič sram — in bi jih moralno biti — ker se s svojimi protesti bijejo po lastnih zobe. Kjer so oni na vlasti, so uvedli popolno totalitarno diktaturo in ne dovolijo nobene druge stranke razen komunistične. Naj torej pometajo pred lastnim pragom, preden drugim očitajo nedemokratičnost. V Nemčiji so prepovedali obe totalitarni stranki, ker sta stremeli po uničenju demokracije, vse demokratične stranke pa so dovoljene. Ko bodo vaši rdeči bratci dovolili druge stranke, bodo še imeli pravico zahtevati svobodo za komunistične stranke v demokratičnih deželah! Bolje bo, da več mislite na uboge delavce v Poznanju in Djilasov primer v Jugoslaviji!

Sovjeti in Nemčija

Zahodnonemška vlada je poslala Sovjetski zvezi noto, v kateri je opozarja, da je skupno z zahodnimi velesilami prevzela obveznost za združitev obeh Nemčij. Te obveznosti Sovjeti nočijo izpolniti. Adenauerjeva vlada dalje izjavlja v svoji noti, katere prepis je poslala tudi Združenim državam. Veliki Britaniji in Franciji, da je pripravljena na neposredna pogajanja s Sovjeti.

V BORBI ZA IDEALE

(Ob desetletnici usmrtilve gen. D. Mihajlovića)

Nikdar prej se ni toliko govorilo o svobodi in pravični rešitvi perečih svetovnih problemov kakor danes. Človeštvo je v razmeroma kratkem času prestalo gorje dveh svetovnih vojn, a vedno je ostalo razočarano v svojih najpomembnejših in najlepših upih: ideal, za katerega se je toliko žrtvovalo — svoboda — se ni uresničil. Mnogokrat je bila temu vzrok nepredvidenost zgodovinskih momentov, največkrat pa nemoralna politika. Oni, ki so v svojem srcu te ideale nosili in zanje narduševali še druge, so premnogokrat padli. Vendar ideali niso umrli: ti so danes živi bolj kot kdajkoli prej, in prav zato toliko bolj dragoceni.

Te in podobne misli se porajajo človeku ob tragični desetletnici, odkar je padel eden največjih herojev jugoslovenskih narodov: letos je namreč poteklo deset let, odkar so Titove oblasti usmrtili generala Draža Mihajlovića, zadnjega ministra za vojsko in mornarico kraljevine Jugoslavije in poveljnika vseh oboroženih sil v državi.

Tedaj je padel junak, ki se je boril na strani zahodnih zaveznikov, od katerih pa je bil izdan tako kot so bili izdati tisoči in tisoči njegovih borec. Pri tem je dovolj, da se spomnimo lanske žalostne desetletnice vetrinjskih žrtev, kjer so se spet zahodni zavezniki, Angleži, izkazali samo za iskalce lastnih interesov in najkruterje teplatce človečanskih in demokratičnih načel, ki jih sicer s tako vremem proglašajo. General Draža Mihajlović je pod gesлом »Za kriz častni in svobodo zlatos pozival jugoslovenske narode v borbo za obrambo osnovnih človečanskih pravic, v borbo proti nacifističnemu okupatorju ter komunističnemu revolucionarju. Skusal je organizirati oborožen nastop proti zunanjemu in notranjemu sovražniku že l. 1941. Ko je po medtem okupator začel za vsako svojo žrtev s strahotnimi represijami nad neoboroženim narodom, je gen. Mihajlović spremenil takto. Pripravljal se je za končne udarce proti okupatorju; v ta namen je povezel svoje oborožene sile po vsej državi. V Sloveniji je nastal Štajerski bataljon, ki je vodil borbo proti komunistom pod poveljstvom kapetana Dobriča Vasiljevića. Leta 1945 se gen. Mihajlović umaknil v inozemstvo, ampak je ostal v bosanskih planinah, kjer je pričakoval

nadaljnji razvoj dogodkov. Tako je l. 1945 po sramotni izdaji padel v roke komunistom, ki so proti njemu uprizorili proces ter ga obsodili na smrt. Značilen je odmev Mihajlovićeve desetletnice v Združenih državah Amerike. Uradni krogovi so večinoma bolj rezervirani: molk, ki je padel na vso zadevo, je pa razumljiv spricu ne ravno čiste vesti tedanjih ameriških voditeljev. Washingtonska vlada se je v odločilnem trenutku sicer upiral britanskemu pritisku, vendar se je nato vseeno vdala. Ob prilikah se žalostne obnovenitve je Eugene Lyons, eden izmed glavnih urednikov znanega mesečnika »Reader's Digest«, zapisal tole: »Smed vseh balkanskih in vzhodnoevropskih držav, ki so bile po zavezniški zmagi potisnjene za železno zaveso, je Jugoslavija edina, ki za to nesrečno ne more dolžiti Sovjetje, ampak demokratične zaveznike.«

Kaksem naj bo naš zaključek ob teh žalostnih ugotovitvah? Res, da je gen. Mihajlović in njegovo hrabro, armado komunistični totalitarizem dejansko strl. Ostal pa je še redno ideal svobodoljubja in hrepnenje po lepši bodočnosti: in to nam lepo simbolizira lik Draže Mihajlovića. Nacifizem, proti kateremu se je boril, je, hvala Bogu, že uničen. Prišel bo čas tudi za komunizem, kajti vsaki diktaturi velja stroge, a resnične svetopisemske besede: Mane, tekel, fares.

Gen. Mihajlović je tudi simbol edinstva in bratstva jugoslovenskih narodov, saj je v borbi za skupne cilje zdržal Slovence, Hrivate in Srbe. In moramo mu biti hvalni, da je s svojim delom pripomogel k zbljanju in večjemu medsebojnemu razumevanju, kar je za naše narode osnovne važnosti.

AVTOMOBILI V ZDA

75 od sto ameriških družin ima danes svoj avto, 10 od sto celo dva, 44 od sto nekvalificiranih delavcev imajo tudi vsak svoj avtomobil. V zadnjih desetih letih se je število avtomobilov v ZDA povečalo od 28 na 51 milijonov. Proizvodnja avtomobilov uporabi 23 od sto vsega ameriškega jekla. Prometne nesreče so letos zahvale smrt 42.000 oseb in prizadele 1000 milijard lire škode.

NAŠ TEDEN V CERKVI

16. 9. nedelja, 17. pob.: sv. Ciprijan, š. m.
17. 9. ponedeljek: Rane sv. Frančiška
18. 9. torek: sv. Jožef Kup.; sv. Zofija
19. 9. sreda, kvaterna: sv. Januarij, š. m.
20. 9. četrtek: sv. Eustahij, m.
21. 9. petek, kvaterni: sv. Matej, ap. ev.
22. 9. sobota, kvaterna: sv. Mavričij, m.

*
SV. JANUARIJ († 305) je bil škof v Beneventu. Ko je cesar Dioklecijan grozivo preganjal kristjane, ker je hotel uničiti krščansko vero, je bil tudi Januarij hudo mučen. Vrgli so ga tudi pred divje zveri, a te so bile bolj usmiljene kot pregalci, niso mu naredile nič žalega. Končno mu je rabelj odsekal glavo.

Kot je bila tedaj navada, so kristjani shranili nekaj krv kričencev. Tudi Januarjevo

so shranili v dveh steklenih posodah. Kri se je strdila. Ko so pa prenesli truplo svetnikovo v grobico in tudi obe steklenici, so opazili verniki in škof Sevérus, da je kri postal tekoča.

Ta čudež se ponavlja do današnjih dni in sicer vsako leto 19. 9., 16. 12. in prvo nedeljo v maju. Tedaj ob navzočnosti ne-pregledne množice postavijo mučenčeve strnjeno kri k njegovi glavi: kri postane tekoča, je živa.

Leta 1903 je bila razpisana visoka nagrada za tistega, ki bi mogel čudež razložiti naravno. Nagrada je še nedotaknjena.

Kri mučenikova priča proti pregaljem. Priča bo tudi proti sedanjim brezbožnim pregaljem, ki so prelili toliko nedolžne kri!

vrednosti, če ji manjka ljubezen; vsa mogoča dejanja in celo življene je ena sama nečimernost, kadar ni kršč. ljubezen. Človek brez ljubezni je kakor telo brez duše, je kakor truplo ali kakor kaka zoprna spakedrana pošast. Tak človek je zmožen narediti veliko slabega in prav nič dobrega. Razumemo tedaj, zakaj Zveličar tako zelo priporoča ljubezen. Ljubezen je kakor duša kršč. življena in delovanja. Ljubezen daje besedam potrebno toplino, delom vrednost in človeku veličino. Vedno enako svečane zvenijo besede največje vseh božjih zapovedi: LJUBI GOŠPODA, SVOJEGA BOGA Z VSEM SRCEM...!

Kdor ljubi Boga, ne greši, ampak živi po Njegovi postavi, preučuje božje namene in želje in se posvečuje. Tak človek isče in skrb za svetost svoje duše, zavedajoč se, da brez svetosti ni ničesar: ne sreče, ne večne blaženosti, ne slave božje in ne skupnega človeka, blagostanja. Svetost vključuje namreč kršč. poštovost, ki je temelj vsega življenga: duševnega miru lastne vesti, dobrega razmerja z Bogom in s pravčimi ljudmi. Zavedajmo se neprestano: največje zlo v svetu je greh. Kdor ljubi Boga, sorazni greh in ljubi svetost. Takemu se greh studi, ker ve, kako grozno žali Boga. Nasprotovo pa si želi svetosti. — Veže nas ljubezen do Boga in do bližnjega. Ljubiti Boga pomeni Bogu dati vse, kar smo in kar premoremo. Bog nas hoče imeti čisto zase. Najmanj, kar Mu moremo dati, je to, da ne grešimo, da ga z grehi ne žalimo. Ljubezen do bližnjega pa pomeni sledče: potreben spoštovanje, sočutje in usmiljeno pomoč, zlasti v potrebi. Čim večja je potreba, tem bolj smo dolžni pomagati. Spoštovanje ne sme nikoli izostati, zlasti do višjih oseb, a tudi do nižjih. Ne prezirajmo in ne sovržimo nikogar, ne žalimo drugih in sami odpuščajmo! Kdor ne ljubi, je ubijalec.

NORVEŠKI ČASNİKAR POSTAL DUHOVNIK

V Oslo je bil posvečen v duhovnika norveški časnikar Edvard Vogt. Vogt je sin občinskega svetovalca, ki ni katoličan. Med nemško okupacijo je bil zajet, toda po treh mesecih se mu je posrečilo uiti. Umaril se je na Svedsko. Po vojni je dokončal pravne študije, se posvetil časopisu in politiki. Tudi v športu je uspešno nastopal. Po spreobrnjenju je prišel v Rim, kjer je dokončal bogoslovne študije.

SPREOBRNjeni GENERAL

Angleški general Miles Dempsey, ki je med zadnjim svetovno vojno poveljeval II. britanski armadi, je sprejel krst v cerkvi Brezmadežne v Londonu. General je star 59 let, po rodu Irc in se je pred osmimi leti poročil s katoličanko.

350 LET PRVE MARIJINE DRUŽBE V SLOVENIJI

Leta 1606 so jesuiti v dijaškem kolegiju pri sv. Jakobu v Ljubljani ustanovili prvo Marijino družbo v Sloveniji. Sprejetih je bilo 12 dijakov. Družbo je vodil jesuit p. Janez Kobencelj. Nova družba se je imenovala „Družba preblažene Device Marije v nehesu vzete“.

Tomaž Hren, ki je takrat vladal ljubljansko škofijo in ki je počkal jesuite v Ljubljano, je podaril prvi Marijini dru-

žbi knjigo, v katero so vpisovali člane. Na prvem mestu pa je bilo zapisano ime: Tomaž Hren, škof ljubljanski.

Ob 300-letnici leta 1903 je bilo samo v ljubljanski škofiji 218 dekliških, 115 fantovskih, 15 ženskih in 10 moških Marijinih družb. Skupaj 358 družb z 33.128 članji.

HČERKA KOMUNISTIČNEGA VODJE V SAMOSTAN

Julija Budenz, hčerka bivšega urednika komunističnega lista »Daily Worker«, je vstopila v uršulinški samostan. Njen oče je zapustil komunizem pred 11 leti in se dal krstiti z vso svojo družino.

LITURGIČNA KONFERENCA V KANADI

Prvič se je sedaj vršila v Kanadi liturgična konferenca, ki je bila povezana z razstavo kanadske katoliške umetnosti in arhitekture.

BIRMOVANJE V LJUBLJANSKI ŠKOFIJI

Lansko leto je bilo v ljubljanski škofiji birmanih 6622 oseb, od teh samo v ljubljanski stolnici 1615. Letos je birmovanje združeno s kanonično vizitacijo (s pastirskim obiskom) v dekanijah Kamnik, Trebnje in Ribnica.

Pri oddaji »Vera in naš čas« bo govoril v nedeljo 16. sept. ob 11.30 g. Viljem Žerjal o 77. katoliškem kongresu v Kölnu v Nemčiji, ki se ga je sam udeležil.

Veliko Marijino zmagošlavje

ZANIMIVOSTI

Osmega slovenskega marijanskega shoda na Opčinah se je udeležilo več tisoč katoliških Slovencev

Vsakoletni marijanski shod na Opčinah s procesijo fatimске Matere božje je postal težko pričakovani praznik katoliških Slovencev na Primorskem. Iz leta v leto se tega cerkvena slovesnost veča in postaja veličastnejša, tako po udeležbi kot po zbranosti in urejenosti. Nekaj čudovitega je, ko se množice pomikajo po širokih open-skih cestah, mimo okrašenih hiš in podslavolov. Veličastno odmeva glasna molitev rožnega venca in se driga mogočna slovenska nabožna, predvsem Marijina pesem nad predmestjem Trsta in se izgubila v nižini nad modrim morjem. Kdo more mimo te glasne molitve za slovenski narod, za slovenske žole, mimo molitve za uveljavljanje naših narodnih pravic, mimo molitve za trpeče in preganjane slovenske vernike, mimo molitve za zaprte in konfinirane duhovnike, škofe in kardinale!..

In kako se ne bi Bog sam ozrl na te dobre slovenske žene in dekleta, ki stopajo takoj za križem, dekleta iz Marijinih družb! In kako Bog ne bi uslisl glasne molitve teh mož, že upognjeni postav, od skrb in dela sklonjenih k zemlji, ki niso zgovorni in klepetavi, a zdaj na glas po cestah v tržaškem predmestju prosijo pomoč in usmiljenja božjega! Kako bi se Bog ne ozrl na fante, ki se ne menijo za razkrstjanjeno maso in njen vršič in posneh po gmajnah in kopališčih, ampak stopijo v urejeno in zbrano procesijo in prosijo, da bi Bog našel pot do vse mladine! In kako Marija ne bi bila vesela te zvestobe slovenskih src, ki v belih oblačilih stopajo ob njenem kipu, drugi v narodnih nošah in potem duhovniki, pevci in še množica...

To je veličastni praznik na meji, za katero vlada molik in strah. Na meji, preko katere ni dovoljeno na glas in tako slovensko proslavljati Boga in Njegovo Mater. To je zmagošlavje, kakršno že več kot deset let ni dovoljeno niti v mnogo skromnejši obliki samo nekaj sto metrov od tod. Zato je openski Marijin shod in procesija molitev in praznik vseh Slovencev, tudi tistih, ki so mogli biti samo v duhu na Opčinah v nedeljo.

Ob štirih popoldne je bila v župni cerkvi sv. maša. Cerkev je bila mnogo premajhna, da bi mogla sprejeti vse vernike, ki so prihitali na Opčine. Po sv. maši pa se je razvila procesija po vasi. Posebno deklice v belih oblačilih, dekleta v narodnih nošah in katoliški skruti so dajali procesiji živo barvitost. Morda bi za prihodnja leta povabili še več narodnih nošaj, je to tisti praznik, za katerega so se naši dedje in matere vedno oblekli v narodne noše. Letos menda ni bilo posebnega vabilna prav narodnim nošam. Izmenoma so verniki molili in peli Marijine pesmi. Zelo dobro in lepo je igrala vmes tudi godba na pihala in zvoki.

Po končani procesiji se je množica zbrala na prostoru med cerkvijo in novim župniščem. Tam je govoril preč., gospod misijonar Šavelj o pomenu velikega Marijinega slavlja. Še blagoslov, pesem in molitva.

IRENEJ:

Sedem žalosti Marije

1. »Trojo dušo bo presunil meč... Mati sluti vse trpljenje Sina, vžiga se ji v duši bolečina: On na križu visel bo trpež!«

2. »Jožef, hitro vstani, brž odtod... Dolga pot v Egipt je in puščava, ki po nji Marija v boli tava: Dete hoče ubiti Ji Herod!«

3. »Kje je Jezus moj dvanajstlet, izgubljen v Jeruzalemu v gneči? Isčem Ga povsod v skrbeh, v nesreči. Kje si Ti, najlepši, — ves moj svet?!«

4. »Mati sreča Sina — oh, bridkost! — Ves je ranjen in strašno ponižan: na tem lesu, ki ga nese, On bo križan: glavo Mu ovija trnjev venec gost.«

5. »Zdaj na križu živ pribit visi, teče kri, se trgajo Mu žile, žejne ustnice bi rade pile... Ona, Žena bolečin, medli.«

6. »Položen Ji je v naročje Sin, — strgano telo in razdejano, nekdaj Dete ljubko, nasmejano, ah, kako Jo tre in žge spomin!«

7. »Jezus v grobu. — Ga ne vidi več. Radi nas je Njega izgubila, z Njim grenkosti kelih je izpila. Solze v Nje očeh so, v duši meč!«

OTVORITEV ZAGREBSKEGA VELESEJMA

Dne 7. septembra so v Zagrebu slovensko otvorili 51. mednarodni velesejem, na katerem razstavlja okoli 1500 razstavljalcev iz 16 evropskih, azijskih, afriških in ameriških držav. Otvoritveni govor je imel član zveznega izvršnega sveta Svetozara Vukmanoviča. Poudaril je še posebno glavni namen velesejma, ki je vedno večji gospodarski razvoj države in pa gospodarsko sodelovanje z Združenimi državami. Velesejem si je ogledal tudi maršal Tito, ki se je zelo pohvalno izrazil zlasti o italijanskem paviljonu. Izjavil je, da kaže italijanski paviljon visoko raven, ki jo je dosegla italijanska industrija. V tem paviljunu je med drugim razstavljena tudi vrsta proizvodov, ki so plod jugoslovensko-italijanskega sodelovanja. Med proizvodovi so zlasti avtomobili FIAT, ki jih je izdelala tovarna »Crvena zvezda« v Kragujevcu, avtobusi in trolejbusi, kakor tudi ilildilniki in drugi gospodinski aparati.

OTVORITEV NOVE SEZONE LJUBLJANSKE DRAME

Otvoritvena predstava letošnje gledališke sezone ljubljanske drame bo Cankarjeva drama »Pohujšanje v dolini Šentflorjanški«; vršila se bo dne 13. oktobra. S predsezono pa so začeli že 11. septembra, ko so ponovili Cankarjeve »Hlapce«, ki so želi topli uspeh na gostovanju ljubljanske drame v Parizu. Repertoar letošnje sezone obsega 12 premier.

ZA VEČJO VARNOST RUDARJEV

Dne 24. septembra se bo začela v Luksemburgu medvladna konferenca o varnosti dela v rudnikih. Načrt za ta kongres je že odobril poseben svet ministrov evropske premogovne in jeklarske skupnosti na svojem posebnem sestanku na Luksemburgu pod predsedstvom italijanskega ministra za industrijo Guida Cortesija. Vsaka posamezna država, ki je članica skupnosti, bo lahko poslala na kongres delegacijo 16 članov, od katerih bo 8 funkcionarjev državne uprave, 4 predstavniki delavcev in 4 delodajalcev. Konferenca bo smela trajati največ do 31. decembra t. l. Poleg Velike Britanije, ki je samo pridružena skupnosti, bodo povabili na kongres tudi Mednarodni urad za delo. Sklepi kongresa bodo podprtvi nadzorstvu stalnega organa sestavljenega iz predstavnikov šestih vlad.

Medtem se v nesrečnem rudniku smrti v Marcinelleju še vedno nadaljuje dviganje trupel iz globine. Delo zelo ovira voda, ki je preplavila najnižji rov in pa usadi. Dne 6. septembra je bil pogreb 22 žrtev nešreč, med njimi 12 Italijanov.

OTVORITEV VELESEJMA V BARIJU

Dne 7. septembra je predsednik republike Gronchi slovensko otvoril v Bariju XX. velesejem. Navzoča sta bila tudi predsednik senata in poslanske zbornice ter minister Moro. Otvoritveni govor je imel predsednik velesejma prof. Tridente in za njim je govoril še minister Moro.

Prostornina velesejma zavzema letos 250 tisoč kvadratnih metrov, 50.000 več kot lansko leto. Svoje proizvode je razstavilo 6500 razstavljalcev iz 55 držav. 17. septembra bo dan Jugoslavije. Ta dan bo obiskala velesejem posebna uradna delegacija, v kateri bo tudi en član vlade. Od 15. do 20. septembra pa bo v Bariju festival jugoslovenskega filma na pobudo revije »Altaljuge«.

ZRTEV RADIOAKTIVNOSTI

Medtem ko svet hlepi po zabavah in nasladah, tiki junaki žrtvujejo vse svoje sile in moči, da celo življene samo za dobrobit človeštva. Iz Turina poročajo, da je tam v soboto 8. sept. večer umrl 71-letni profesor radiolog Mario Ponzio. Umrl je kot žrtev v boju proti raku. Profesor Ponzio je prve poškodbe na rokah zaradi radijskega izzarevanja dobil že v času prve svetovne vojne, ko je bil nameščen v radiološkem bolnišču oddelku. Pozneje je postal ravnatelj radiološkega zavoda na turinski univerzi. Leta 1952 so ga imenovali za profesorja-radiologa na isti univerzi. Bil je tudi predsednik Rotary kluba in latinskega radiološkega društva. Spisal je 170 znanstvenih razprav. Kljub težkim okvaram na rokah je neumorno delal in junaško žrtvoval samega sebe, da bi drugim prinesel olajšanje. Pred letom dni so mu morali odrezati levo roko, toda prisad je šel dalje, tako da je pred mesecem dni moral popolnoma prenehati z delom. Sedaj ga je smrť resila nadaljnjih muk.

Njegov junasčki zgled nesrečne ljubezni do bližnjega naj bo tudi nam v opozorilo in v vzpodbudo k večjemu razumevanju te največje zapovedi.

SLEPOMIŠENJE

Brezbožni komunizem je jekleno trden v svojih načelih in ciljih, toda nedopovedljivo elastičen v svoji taktiki. To se pravi, da svoje neizprenemljive cilje zasleduje stanovitno, toda na vsakovrstne načine. Pri tem ni prav nič izbirčen in mu pride vse prav. Ogenj in kri ob revolucioni, ko je treba z nasiljem odstraniti najvidnejše in najresnejše nasprotnike, javni procesi in administrativne odsodbe, ko je treba po revolucioni likvidirati vidnejše ostanke reakcije in belogardizma, podkupljanje z denarjem in s častmi, ko gre za to, da se ukloni še zadnji ostanek odpora, zlasti v vrstah vrnih ljudi. Vse to služi komunizmu, da se otrese svojih ideoloških nasprotnikov ter stre njihov odpor. Posebno pa mu pridejo prav različne propagandistične poteze, ko se hoče pred svetom in svojimi pristaši pokazati spravljivega in miroljubnega. Med take poteze iz obdobja hladnega preganjanja vere spada tudi nedavni obisk Požidajeva, opravnika poslov Sovjetskega veleposlaništva v Rimu, pri msgr. Fietti, vatikanskem nuncijski pri ital. vladu. O tem smo že poročali v zadnji številki. Danes bi hoteli pouzdati neko drugo gesto, ki se to pot nanaša na naše ožje razmere v Sloveniji, in sicer na občni zbor duhovnikov CMD, ki se je vrnil v Ljubljano dne 4. in 5. septembra.

IDILA NA OBČNEM ZBORU CMD

Značilnost tega občnega zabora je bilo neko miroljubno vzdružje, ki naj vse prepriča, da je versko življenje v Sloveniji in s tem tudi v Jugoslaviji povsem normalno, da je torej lažno vse, kar so zadnje čase govorili v inozemstvu o kakem preganjanju vere v FLRJ. Vladala je taka idila na tem občnem zboru kakor med ženinom in nevesto na prvem ženitovanjskem potovanju. Vlada je dala za občni zbor na razpolago filharmonično dvorano, plačala je udeležencem vse stroške, jih pozdravila po svojem zastopniku Borisu Kocijančiču ter dala ob tej priložnosti tudi nekaj zelo pomirljivih izjav. Njen zastopnik Kocijančič je namreč med drugim pouzdaril, da so se v zadnjem času zelo poglobili in zboljšali odnosi s predstojniki katoliške Cerkve v Sloveniji. (Slov. poroč. 5. sept.). To idiličnost je pripravilo že vodstvo CMD, ki je na časnarski konferenci dne 28. avgusta dalo vrsto izjav o verskem življenju v Sloveniji in o namenih ter delovanju društva. Iz teh izjav zvemo n. pr., da so odnosi do ljudske oblasti dobrí, kar zadeva notranje versko življenje pa lahko vsak vidi, da se po župnjah redno razvija; bilo je sicer nekaj manjših konfliktov s posamezniki, vendar to ne izpreminja ugotovitve, da se versko življenje v Sloveniji nemoteno razvija. (Slov. poroč. 29. avg.).

DEJSTVA DRUGAČE GOVORE

Do popolne idile ne manjka torej nič kot samo to, da bi besedam odgovarjala dejstva. Ta pa pravijo:

1. Da je kardinal Stepinac, primas Jugoslavije, še vedno v konfinaciji; da smejo imeti tiskovne konference slovenski duhovniki CMD, on, najvišji predstavnik kat. Cerkve v Jugoslaviji, pa ne sme s tujimi osebami niti govoriti. Tudi mostarski škofer, msgr. Čule je menda še vedno zaprt.

2. Ljubljanski škofer dr. Gregorij Rožman še vedno živi v pregnanstvu, obsojen na 16 let ječe. Poleg njega so še drugi jugoslovanski škoferji, ki žive v tujini.

3. Apostolski administrator dr. Mihael Toroš je bil v preteklih mesecih večkrat na policijskem zasliševanju tudi po več ur in imel hišno preiskavo.

MIRKO FILEJ: 4

W. A. Mozart

Življenje in delo

ZOPET DOMA

Zapusti Pariz. Na poti proti domu sreča spet Alojzijo Weber, kateri je dal vso svojo prvo ljubezen. Alojzija pa se mu je izneverila in ga s tem do smrti užalostila. Tako se je s 23 letom, ko se je vračal na očetov dom, vrnil sirot brez matere in z uničeno ljubezni mladeničkih let.

Dve leti ostane v Solnogradu. Želi si pomirjenja po ludih duševnih pretresih, ki jih je prestal; želi si topline družinskega življenja z očetom in s sestro. Tudi z nadškofom se je navidezno pobotal. A vse to je bilo žal le zatišje pred nevihto. Kar je tragičnega doživel, to ni zlomilo njegovega uporniškega duha, pač pa je urezalo v njegovo dušo vse trpečke izkušnje, ki morejo zadeti človeka. Do globin svoje duše preizkušeni mladeniči ne bo klonil in bo dal svetu še večje glasbne umotvore.

In res v tem času, poleg raznih del kot so simfonije v g in h duru; serenata v d za godala in flasto; koncert za dva klavirja in drugo, komponirala resno opero »Hidomeneja«, ki je prva izmed mojstrovin genialnega glasbenega dramaturga. V operi »Hidomeneja« najdemo kolosalen korak naprej v operni stvaritvi. Vsa izkustva, vse pridobitev polifonije, harmonije, orkestra, ital. in francoške sole najdemo v tej operi genialno prikazane in celo izpolnjene, tako da je vzbudila v Monakovem, kjer je bila prvič uprizorjena 29. 1. 1781., neizmerno občudovanje. A istočasno je prinesla toliko zavisti od strani njegovih nasprotnikov, da je morala ta opera kmalu v požaro. Ali zgodovina je izpricala, da je »Hidomeneja« nesmrtno delo klasične operne glasbe.

MOZART NA DUNAJU

Zapustil je Monakovo in se napotil proti Dunaju. Tukaj se je srečal s solnogrškim nadškofom Colleredom. Prišel je med njima do ostrih sporov, tako da se je Mozart odločil zapustiti za vedno službo pri njem

smeli. Tudi drugim je na razne načine zbranjeno prejemanje sv. zakramentov. Bolnice n. pr. nimajo nobenih stalnih kaplanov, prejem sv. zakramentov po bolnicah velkokrat zavisi od dobre volje upravnikov in zdravnikov.

ŽELELI BI SLEPOMIŠITI

To je le nekaj dejstev, ki pričajo, kako se versko življenje v Sloveniji snemoteno razvija. Pri tem nas ne smejo zavajati t in tam polne cerkve, procesije, misijoni itd. O njih velja, kar je zapisal »Osserv. Romano«: »Cerkve je zatirana, zaprta v notranjosti svojih svetišč, ločena od šole in, kolikor mogoče, od praktičnega življenja državljanov. Ne ostaja ji drugega kakor opravljanje sv. obredov pod strogo kontrolo in po predpisih strogih zakonov, ki jih upravne oblasti izvajajo po svoji volji. Kadar se moralni odpor milijonov katoliških vernikov izkaže, vsaj za sedaj, močnejšega kakor volja pregnajcev, komunizem vsaj za zunanji svet pripisuje sebi v prid, kar je pravzaprav zanj polomilja.« (»Osserv. Romano« 9. sept.)

Brezbožni komunizem hoče torej igrati slepe miši. Pri tem se poslužuje vsega, tudi duhovnikov CMD. Njegovi cilji pa ostanejo neizprenemljeni: in to so: univerzne vsake demokratične svobode, uvedba državnega kapitalizma pod etiketo socializma ter pri tem uničenje vsake vere, ki ostane zanj »opij za ljudstvo. Ker je pa v svoji taktiki tako mnogoličen in elastičen, je nevaren kot še noben sovražnik Cerkve do sedaj. Tato veljajo za vse in tudi za vodstvo CMD besede sv. očeta nemškim katoličanom: »Katoliška Cerkve je že nekaj desetletij in posebno še v zadnjih desetih letih izpostavljena enemu najhujših in vsekakor najbolj nevarnemu preganjanju, kar jih je kdaj poznala...«

Zato, kdor je s Cerkvio, se ne bo igral steplih miši s komunizmom.

Kako sodi mož o življenju po razporoki

V teh dneh, ko se tudi v Italiji razpravlja o vprašanju razporoke in ko tudi nekateri naši časopisi tako vneto zagovarjajo to najhujšo rano sodobne družine, je zelo značilna izjava priznanega časnikarja in pisatelja Paul Gallica, ki se je po 14 letih zakona ločil od svoje žene:

»Pred kratkim mi je telefoniral neki moji prijatelj, ki je še sedaj zvedel o moji razporoki. Najprvo mi je z jokajočim glasom izrekel sožalje, potem pa mi je čestital: »Več, da te zavidam. Prost si, greš kamor hočeš, delaš, kar hočeš. To mora biti nekaj čudovitega!«

Res, čudovito je prostost! Pridel domov, kadar se ti zljubi, ješ, kadar hočeš, nihče ne godrja in se nad teboj ne pritožuje, lahko potuješ iz kraja v kraj, držiš doma psa in mačko, siplješ cigaretni pepel, kamor te je volja, in lahko zadostis vsem svojim željam.

Tako je že tri leta moje življenje. Ni vredno pečenega groša! Kdor je poročen, naj me za to osrečo ne zavida.

Ko človek dospe v srednjo dobo življenja, začne presojati in uvidi, da ima življenje ločenega moža več slabih kot pa dobrih strani. Takrat še spozna, kako težak je mir praznega doma. Občutek osamelosti in praznine nam z mrzlo roko seže do sreca, ko vtaknemo ključ v ključavnico in nam od znotraj nihče ne odgovori. Takrat spoznamo, da nam veselo lajanje psa ali srčarna pesem kanarčka ne more nadomestiti človeškega glasu.

Tudi če živiš po hotelih, pride čas, ko se vrneš domov, in tedaj ti nihče ne pride nasproti z besedami: »Si ti, dragi?«, ali pa tudi: »Ali te lahko vprašam, kje si bil ves ta čas?«

Zate se nihče več ne zanima: to je tudi eden izmed rezultatov tvoje čudovite svobode. Si samo še osamljen mož, ali osamljena žena. Za nikogar na svetu niso več predmet največje skrbi in pozornosti. Nikomur ni mar, če ti je dobro ali slabo, če si vesel ali žalosten, živ ali mrtev. Tvoji prijatelji ne morejo napolnit praznine, ki jo je nekoč napolnjevala tvoja žena ali tvoj mož. Poznal sem v Londonu krasno igralko, ki je bila ločena od moža in je živila samostojno življenje. Bila je na vrhuncu svoje slave in bogastva. Rekla mi je: »Ko se vrnem iz gledališča domov in vsem, da nikogar več resnično ne briga, kaj delam in kako živim, kakšni so moji moralni in materialni uspehi, tedaj razumem, kakšna strašna prevara je moja domnevna svoboda.«

Zivljenje ločene žene je mnogo težje kot pa življenje ločenega moža. Njena toliko začelenava svoboda hojuje tlaci, kot pa še tako težki zakonski jarem. Nikjer ni več dobrodošla, ljudje bodo pomilovali moža, nikoli pa ne nje. Zato bo ločeni mož nekaj časa vzbujal zanimanje, usmiljenje pri svojih prijateljih, a končno bo tudi on prišel do spoznania, da je v vsaki družini le tuje. V treh letih svojega svobodnega življenja sem mnogo prepotoval, mnogo spisal in si marsikaj privoščil, a kaj imam sedaj od tega? Nihče me ne graja, nihče me ne hvali. Vse je pusto in vskakdanje, brez vzponov in brez globin.

Ce si uspel v svojem poklicu, ni nikogar, ki bi s teboj delil srčno brez zavisti in sovraštva. Plamen tvoje slave zgori in še pepela za seboj ne pusti. Še težje je, če te zadene nesreča. Tedaj nimaš nikogar, ki bi s teboj resnično sočustvoval, ti

kot dvorni muzikus. Ta Wolfgangov koral je močno užalostil njegovega očeta Leopolda, ki ga je rotil, naj se povrne k nadškofu. A nič ne zalegro, Wolfgang ostane na Dunaju popolnoma sam s svojo hodočnostjo v boju za vsakdanji kruh in v boju za zmago svoje glasbe. To se je zgodilo leta 1781. Ali je mislil Wolfgang, da bo živel samo še 10 let? In kaj je vse dosegel v tem času!

Na Dunaju je tedaj vladal Jožef II. v duhu prosvetljenstva. Na glasbenem polju pa je še vedno predvajala ital. in francoska opera pod taktilko Antona Salierija. Toda Jožef II. je želel, da bi se uveljavil na Dunaju tudi nemški »Singspiel« in bi s tem odpril novo polje nemškim glasbenikom. Med prvimi, do katerih se je Jožef II. obrnil za tako opero, je bil upravni Mozart. Mozart je to naročilo nadvse rad sprejel, toliko bolj, ker je mislil, da se bo s tem uveljavil in si zagotovil svojo eksistenco na Dunaju. Na tistem je upal na mesto dvornega kapelmeistra, aka bi mu opera uspela.

V tej operi je Wolfgang pokazal visoko zmogljivost svojega genija. V njej je spojil v najvišjo skladnost poezijo besede in poezijo glasbene globine z zrelo in posrečeno orkestralno tehniko. Njegovi nasprotniki so storili vse, da bi ta opera ne bila upravljena. A končno je po zahtevi samega

KATOLISKI GLAS

R A Z N E N O V I C E

VELIK PORAST RADIJISKIH NAROČNIKOV

ZGRADILI BODO NOVO ANDREA DORIA

Pred dnevi so v Rimu podpisali pogodbo za zgradbo nove prekoceanske ladje »Andrea Doria«. Računa, da bo lahko že čez dve leti nadomestila potopljeno ladjo na vožnji preko oceanu. Nova ladja bo večja, udobnejša in hitrejša. Dolga bo 200 m (za 7 m daljša od potopljene), široka 28 m (za 2 m daljša od potopljene). Stroški gradnje bodo značili 18 milijard lir.

IZREDEN PRIMAT

Mala vasica Monferrato v Piemontu, ki šteje le 2500 prebivalcev, je poleg tretjega naslednika sv. Don Bosca, Filipa Rinaldija, za katerega je v Rimu že odprt proces za njegovo beatifikacijo, dala sv. Cerkvi še 500 duhovniških in redovniških poklicev.

Duhovniški poklici so začeli eveteti po smrti don Rinaldija leta 1882. Takrat se je nad sto vaščanov, fantov in deklet, odločilo za duhovniški in redovniški poklic. Trenutno šteje ta vasica 232 duhovniških in redovniških poklicev.

RAVNATELJSTVO DRŽAVNE razredne žole s slov. učnim jezikom v Trstu se začne 1. septembra. Trajalo bo do včetega 25. septembra. Natancenja pojasnila daje tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

OBVESTILO BEGUNCEM. V sredo 19. septembra ob 8.30 bodo prejeli živež begunci, ki so bili deležni zadnje delitve, od aheeedne črke A do L vključene. Ostali pa v četrtek 20. septembra ob 2.30. Vsi naj se oglasijo naravnost v skladnišču v ulici S. Gabriele.

RAVNATELJSTVO DRŽAVNE razredne žole s slov. učnim jezikom v Trstu se začne 1. septembra. Trajalo bo do včetega 25. septembra. Natancenja pojasnila daje tajništvo vsak dan od 9. do 12. ure.

GLASBENA ŠOLA »SLOV. PROSVETNE MATURE« V TRSTU. Vpisovanje lanskih in novih gojencev se začne v ponedeljek dne 17. t. m. in traja dalje vsak dan od 10h do 12h in od 16h do 18h v šol. prostorih v ul. Machiavelli št. 22/II.

Pouk bo za klavir, violinino, harmoniko, orkestralne instrumente in teorijo glasbe. Podrobna pojasnila daje vodstvo v ul. Machiavelli št. 22/II.

DOKUMENTARNI FILM DRUGEGA TURNUSA POČITNIŠKIH KOLONIJ. Urad za počitniške kolonije je organiziral predvajanje dokumentarnega filma iz druge izmenje v naslednjem redu:

14. sept. na trgu Tra i Rivi; 15. sept. na igrišču na Gredi; 17. sept. Chiarbola; 18. sept. na trgu v ulici Petronio; 19. sept. na koncu ulice dello Scoglio; 21. sept. pred osnovno šolo pri Sv. Alojziju; 22. sept. pred osnovno šolo pri Sv. Ivanu; 24. sept. v Devinu; 25. sept. v Nabrežini; 26. sept. v Sv. Križu; 28. sept. na Proseku; 29. sept. na Opčinah; 1. okt. v Bazovici; 2. okt. v Dolini; 3. okt. v Miljah.

Predvajanje filma se začne vedno ob dvajseti uri. Dokumentarni film prikazuje med drugimi tudi življenje v dveh slovenskih kolonijah in sicer v prvem delu kolonijo devinsko-nabrežinske občine v Forni di Sopra, v drugem delu pa kolonijo Slovenskega karitativenega društva (SLOKAD) v Paularu.

DAROVI ZA SLOV. SIROTIŠČE: N. N. 1000 lir. Bog povrni!

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpa: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrsk

Kot lani bo tudi letos na rožnovensko nedeljo dne 7. oktobra po vseh naših duhovnjah NEDELJA ZA NAŠ DUHOVNIKI NARASCAJ.

Duhovniški naraščaj je naša velika skupna zadeva, zato mora biti pri sreči vsakemu zavednemu našemu človeku.

Znižanje bencinskega obroka

Upravni odbor Trgovske zbornice je odredil zmanjšanje bencinskih nakazil za vse motorna vozila. Za privatne avtomobile bodo zmanjšali obrok z 30 od sto, za motorje in skuterje 25, za zasebne kamione 30 in za kamione, ki vozijo za tretje osebe, 20 od sto. Trgovska zbornica navaja v opravičilo tega znižanja velik porast motornih vozil v zadnjih letih. Od leta 1940 do letošnjega leta je število avtomobilov in kamionov naraslo od 5.800 na 11.308. Motorji in skuterji pa so dosegli število 12.691 v letošnjem avgustu, medtem ko je bilo njihovo število leta 1949 komaj 2.378.

Zaprtia cesta

Pretekli teden so za dobo petdesetih dni zaprla cesto za promet z motornimi vozili in vozovi od Pevme do Oslavja na višini 188. Na tej cesti so namreč sedaj začeli s pripravljalnimi deli za napeljavno vodovoda na Oslavje in v Šmaver. Na Oslavju so v ta namen že zgradili vodni rezervar, sedaj pa kopljajo jarke za polozitev vodnih cevi. Ves cestni promet je sedaj usmerjen preko Groatne v Števerjan. Prav tako pelje preko Groatne tudi avtobus za jugoslovanska Brda.

Obmejni promet

Osebni obmejni promet se je v preteklem mesecu avgustu še povečal. Na Goriškem je prešlo državno mejo skoro 90 tisoč oseb v obe smeri. S propustnicami je prišlo iz Jugoslavije v Italijo 42.284 oseb, odšlo pa v Jugoslavijo 24.471 italijanskih državljanov. Z dvoletnimi dovoljenji je šlo preko meje 12.261 Jugoslovov in 4.190 Italijanov. Okrog 6000 oseb pa je prekoračilo mejo s potnimi listi. Največji promet je še vedno usmerjen preko bloka pri Rdeči hiši.

Števerjan

V časopisih in po radiu zvemo vsak dan o številnih cestnih nesrečah. Zelo težko vprašanje sedanjega časa je tudi to: kako urediti cestni promet, da se prepreči toliko nesreč. Razne komisije se neprestano zbirajo in proučujejo rešitev tega perečega vprašanja.

V naši občini se je ta mesec nevarnost na cesti jako povečala. Ves cestni promet gre skozi Groatno, ker je pot skozi Oslavje zaprta zaradi dela. Prometa je veliko, če pomislimo, da samo koriera vozi desetkrat na dan. Pot pa je precej nevarna zaradi ostrih ovinkov. Zato se obračamo na občinsko upravo, da kaj naredi za varnost svojih občanov! Prosimo, da razširi vsaj prvi ovinek pod gostilno »Dvor«, da na ovinkih poseka drevje, ki brani pogled vozačem, da poskrbi za cestno nočno razsvetljavo: luč na Križišču, pri Dvoru, pred občinsko hišo in pred šolo, čeprav je muijno potrebna, ne gori.

Se nekaj: Ob nedeljah in praznikih pride veliko tujevov na izlet ali sprehod na števerjanski gric. Vsakdo, ko pride do trga, pogleda na zvonik in se takoj pre-

stvari, če da se je tako zmotil z uro. Naša občinska ura namreč že pet mesecev spi, vsaj s kazalec. Kdaj se prebudi? To nam bo znala odgovoriti le občinska uprava.

Vrh, Sv. Mihaela

Kot popotnik in opazovalec moram vrlim Vrhovcem čestitati, da so se okorjili in po dolgih letih le postavili začasni zvonik in obesili zvonove. Ker pa bo Vrh še zrasel in postal vedno bolj imeniten, zlasti ko bo v kratkem dobil še stolp za televizijo, bi rad Vrhovcem še malo na sreč popihal: Najprej do varne obesitev zvonov v začasnem zvoniku, in do končnega cilja, pravega zvonika pri cerkvi! Še več farnega ponosa, da bi imeli zvonove v redu obesene in pravilno opremljene! Proč s predsedki in pretiranim varčevanjem tam, kjer gre za naravni glas zvonov in življenjsko varnost zvonicev! Saj menita nočete doživeti, da bi slabu obesitev zvon koga ubil in njemu k pogrebu zvonil?! Boj polovičarskemu in šušmarskemu delu! Saj mnogo vaščanov dela v tovarnah in mehaničnih delavnicah: Kaj bi rekli, če bi bili tamkajšnji stroji tako pomanjkljivo montirani kot so trenutno vrhovski zvonovi? Zvon je končno tudi stroj, in še tak, da se v zraku vrti. Inženirji navajajo kot navpični pritisik zvončevega zvona eno in 1/3 teže mirujočega zvona; vodoravni pritisik zvončevega zvona pa znaša vsaj trikratno težo zvona. Za varnost se računa 4-5 kratna dejanska teža. Bolje bi bilo, pustiti zvona še naprej shranjenega, kjer sta bila, če sta se imela tako površno obesiti! Oprostite; ponovim, kar sem, po-

vabljen pregledati obesena zvonova, na lieu mesta ugotovil: (Ce so se medtem napake popravile, tem bolje!)

Albin Martinčič, zvonar

Op. ured.: G. Martinčič je Vrhovcem napisal še druga naročila za njih zvonove, kar bi pa večino naših bralevcov ne zanimalo. Zato smo jih izpustili. G. Martinčič bo gotovo osebno opozoril upravitelje vrhovske cerkve na nadaljnje pomanjkljivosti, ki jih je opazil pri njih zvonovih.

Jazbine

Dodajmo preskopemu zadnjemu poročilu o romanju v Barnas, da je bilo romarje lepo število in sicer 50. Uveljavil se je v glavnem vnaprej določeni urnik. Vrnili smo se v Jazbine ob pametnem času: 7½ zvečer. Ni bilo to pot ustavljanja po gostinstvih. Da se ohrani smoter romanja!

Kmalu, če Bog da, bomo imeli romarsko cerkvico doma. Za novo cerkev je vedno več zanimanja od zunaj. Ob nedeljah zlasti pride precej obiskovalcev, domačih in tujih. Sodba o stavbi je večinoma ugodna.

Vzporedno z zidanjem cerkve se rešuje tudi kolonsko vprašanje pri nas. Od treh cerkevnih kolonov bosta v kratkem dva postala samostojna gospodarja. Tudi tretjemu se zdijo dolgčas: hoče reči, da... včeraj veku ni dobro biti samemu.

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora za šolo in pokopališče, ko je oboje bilo že blizu ugodne rešitve. Ni prav tako!

Imamo pa tudi vprašanja, ki jih druge občine nimajo. N. pr. kaj pravite, kam naj teče deževnica: ali po cestnem jarku, ali naj se zapelje v stran? Pri naši novi cerkvi je občina glede odtoka deževnice razsodila, da mora cestna voda imeti prost izhod v cerkveni grunt, kakor od pametveka! Zaradi te kozlovske sodbe v Višnji gori se je po nepotrebnem zateknila tudi zadeva stavbnega prostora